CHET TILLARINI O‘RGANISH NING AFZALLIKLARI

Sadirdinova Nargiza Botirjon qizi
University of Business and Science
Oliy ta`lim muassasasi
Filologiya va tillarni o`qitish fakulteti
O`zbek tili yo`nalishi
3-kurs 24-12 guruh talabasi
+998974121616

Annotatsiya: *Ushbu maqolada chet tillarini o‘rganishning zamonaviy jamiyatdagi ahamiyati, uning insonning shaxsiy, intellektual va kasbiy rivojlanishiga ta’siri haqida fikr yuritiladi. Bugungi globallashuv jarayonida xorijiy tillarni bilish inson uchun muhim ko‘nikmalardan biriga aylanib bormoqda. Chet tilini o‘rganish orqali inson boshqa xalqlar bilan erkin muloqot qilishi, xorijiy manbalardan foydalanishi, yangi madaniyatlar bilan tanishishi va ta’lim olish imkoniyatlarini kengaytirishi mumkin. Ayniqsa, yoshlar uchun chet tillarini bilish kelajakdagi kasb tanlash, xalqaro loyihalarda ishtirok etish va zamonaviy bilimlarni egallashda katta imkoniyat yaratadi. Maqolada til o‘rganishning ta’lim, muloqot, dunyoqarash, xotira, kasbiy rivojlanish va shaxsiy taraqqiyotga beradigan foydalari batafsil yoritiladi.*

Kalit so‘zlar: *Chet tili, xorijiy til, til o‘rganish, ta’lim, yoshlar, bilim, muloqot, dunyoqarash, madaniyat, kasb, zamonaviy texnologiyalar, xalqaro hamkorlik, shaxsiy rivojlanish, kelajak.*

Kirish

Bugungi kunda dunyo mamlakatlari o‘rtasidagi aloqalar tobora rivojlanib bormoqda. Fan, ta’lim, texnologiya, iqtisodiyot, turizm va madaniyat kabi ko‘plab sohalarda davlatlar o‘rtasidagi hamkorlik kuchaymoqda. Bunday sharoitda chet tillarini bilish inson hayotida muhim ahamiyat kasb etadi. Til insonlar o‘rtasidagi eng asosiy aloqa vositalaridan biridir. Inson o‘z ona tilida o‘z fikrini erkin ifodalagani kabi, chet tilini bilish orqali boshqa mamlakat vakillari bilan ham muloqot qilish imkoniyatiga ega bo‘ladi. Shu sababli bugungi yoshlar orasida ingliz, rus, nemis, fransuz, koreys, xitoy, arab va boshqa xorijiy tillarni o‘rganishga qiziqish ortib bormoqda. Chet tilini o‘rganish faqatgina yangi so‘zlarni yodlash yoki grammatik qoidalarni o‘zlashtirishdan iborat emas. Bu jarayon insonning fikrlash qobiliyatini rivojlantiradi, xotirasini mustahkamlaydi, dunyoqarashini kengaytiradi va yangi madaniyatlarni anglashga yordam beradi. Chet tillarini o‘rganishning jamiyatdagi ahamiyati Globallashuv davrida turli mamlakatlar o‘rtasidagi hamkorlik uchun til bilish muhim vosita hisoblanadi. Xorijiy tilni biladigan inson boshqa davlatlardagi yangiliklar va tajribalardan tezroq xabardor bo‘lishi mumkin.

Masalan, fan va texnologiya sohasidagi ko‘plab yangi ma’lumotlar avvalo xorijiy tillarda paydo bo‘ladi. Til biladigan inson bunday ma’lumotlarni tarjima qilinishini kutmasdan o‘qishi va o‘z bilimini oshirishi mumkin.

Bundan tashqari, chet tillarini biladigan yoshlar xalqaro tadbirlar, konferensiyalar, tanlovlar va ta’lim dasturlarida faol ishtirok etish imkoniyatiga ega bo‘ladilar.

Ta’lim olish imkoniyatlarini kengaytiradi Chet tilini bilish ta’lim sohasida juda katta imkoniyatlar yaratadi. Dunyoning ko‘plab nufuzli universitetlarida ta’lim olish uchun xorijiy tilni bilish talab qilinadi. Til bilgan o‘quvchi yoki talaba xorijiy universitetlarning ta’lim dasturlari bilan tanishishi va o‘ziga mos imkoniyatlarni izlash imkoniga ega bo‘ladi.

Shuningdek, internetdagi ko‘plab bepul va pullik ta’lim kurslari, videodarslar, elektron kitoblar va ilmiy maqolalar xorijiy tillarda taqdim etiladi. Chet tilini bilish bunday resurslardan foydalanish imkoniyatini sezilarli darajada kengaytiradi.

Til o‘rganayotgan o‘quvchi o‘z sohasi bo‘yicha turli mamlakatlardagi mutaxassislarning fikrlarini o‘rganishi, yangi bilimlarni solishtirishi va o‘z ustida mustaqil ishlashi mumkin. Dunyoqarashni kengaytiradi. Har bir xalqning o‘ziga xos tarixi, madaniyati, urf-odatlari va qadriyatlari mavjud. Til esa ana shu madaniyatni tushunishning muhim vositasidir. Chet tilini o‘rganish jarayonida inson boshqa xalqlarning hayot tarzi bilan tanishadi.

Masalan, xorijiy filmlar, kitoblar, maqolalar va boshqa materiallarni asl tilida o‘qish orqali ularning mazmunini chuqurroq tushunish mumkin. Boshqa madaniyatlarni o‘rganish insonda hurmat, bag‘rikenglik va turli qarashlarga nisbatan tushunish hissini shakllantiradi. Natijada inson dunyoga faqat bir nuqtayi nazardan emas, balki turli qarashlar asosida qarashni o‘rganadi.

Xotira va fikrlash qobiliyatini rivojlantiradi.Yangi til o‘rganish insonning aqliy faoliyatini doimiy mashq qildiradi. Yangi so‘zlarni eslab qolish, grammatik qoidalarni tushunish, gap tuzish va suhbat davomida kerakli so‘zlarni topish xotira va diqqatni ishlatishni talab qiladi. Til o‘rganish davomida inson bir nechta vazifani bir vaqtda bajarishga harakat qiladi: tinglaydi, tushunadi, eslab qoladi va javob beradi. Bu esa fikrlash jarayonini faolroq qilishga yordam beradi.

Bundan tashqari, yangi tildagi so‘zlarning ma’nosini ona tilidagi so‘zlar bilan taqqoslash insonning tahlil qilish qobiliyatini ham rivojlantiradi.

Muloqot qilish imkoniyatini oshiradi. Chet tilini bilish boshqa mamlakatlardan bo‘lgan insonlar bilan erkinroq muloqot qilish imkonini beradi. Ayniqsa, sayohat qilish, xalqaro tadbirlarda qatnashish yoki xorijlik insonlar bilan hamkorlik qilish vaqtida til bilish juda qo‘l keladi.

Masalan, xorijiy davlatga sayohat qilgan inson mehmonxona, transport, do‘kon yoki boshqa joylarda kerakli mustaqil ravishda so‘rashi mumkin.

Internet orqali ham turli mamlakatlardagi insonlar bilan muloqot qilish imkoniyati mavjud. Til bilish bunday muloqotni osonlashtiradi va yangi tanishlar orttirishga yordam beradi.

Kelajakdagi kasb uchun foydasi. Bugungi mehnat bozorida chet tilini bilish ko‘plab kasblar uchun muhim ustunlik hisoblanadi. Xalqaro kompaniyalar va tashkilotlarda ishlashni istagan mutaxassislar uchun xorijiy til bilimi ayniqsa muhim.

Masalan, tarjimonlik, turizm, aviatsiya, axborot texnologiyalari, xalqaro biznes, diplomatiya, jurnalistika, ta’lim va boshqa ko‘plab sohalarda chet tilini bilish katta ahamiyatga ega. Biroq til bilish faqat tarjimon yoki o‘qituvchi bo‘lishni istagan

insonlargagina kerak emas. Deyarli barcha zamonaviy kasblarda xorijiy manbalar bilan ishlash yoki chet ellik hamkasblar bilan muloqot qilish zarurati paydo bo‘lishi mumkin.

Zamonaviy texnologiyalar va chet tili. Bugungi kunda internet hayotimizning ajralmas qismiga aylangan. Internetdagi ko‘plab foydali ma’lumotlar xorijiy tillarda mavjud. Ayniqsa, texnologiya va dasturlash sohalaridagi ko‘plab qo‘llanmalar ingliz tilida beriladi. Chet tilini biladigan inson turli saytlar, elektron kutubxonalar, ta’lim platformalari va videodarslardan kengroq foydalanishi mumkin.

Shuningdek, dasturlar va texnologiyalarning ayrim funksiyalarini tushunishda ham til bilimi yordam beradi. Shu sababli zamonaviy texnologiyalardan samarali foydalanish uchun chet tilini bilish foydali ko‘nikmalardan biridir.

Sayohat qilishda qulaylik yaratadi

Sayohat insonning dunyoqarashini kengaytiradigan eng yaxshi tajribalardan biridir. Biroq xorijiy davlatga sayohat qilganda til bilmaslik ayrim qiyinchiliklarni keltirib chiqarishi mumkin. Chet tilini biladigan sayohatchi yo‘l so‘rashi, kerakli joylarni topishi, odamlar bilan muloqot qilishi va turli ma’lumotlarni tushunishi osonroq bo‘ladi. Bundan tashqari, mahalliy aholi bilan ularning tilida muloqot qilish sayohat taassurotlarini yanada boyitadi. Inson boshqa xalqning hayotini bevosita tushunishga harakat qiladi.

Shaxsiy rivojlanishga ta’siri. Yangi tilni o‘rganish insondan sabr, muntazam mehnat va intizomni talab qiladi. Dastlab yangi so‘zlarni eslab qolish yoki gapirish qiyin bo‘lishi mumkin. Ammo muntazam mashq orqali inson asta-sekin natijaga erishadi. Bu jarayon insonda o‘ziga bo‘lgan ishonchni ham oshirishi mumkin. Avval tushunmagan gapini keyinchalik tushunish yoki chet tilida mustaqil suhbatlasha olish insonga o‘z mehnatining natijasini ko‘rsatadi.

Shuningdek, til o‘rganish insonni maqsad qo‘yishga va shu maqsadga bosqichma-bosqich erishishga o‘rgatadi.

Yoshlar uchun chet tilining ahamiyati. Yoshlar — jamiyatning kelajagi. Ularning zamonaviy bilim va ko‘nikmalarga ega bo‘lishi mamlakat taraqqiyoti uchun ham muhimdir. Chet tillarini yaxshi biladigan yoshlar xalqaro axborot maydonidan kengroq foydalanishi, xorijiy tajribalarni o‘rganishi va o‘z bilimlarini rivojlantirishi mumkin. Bugungi yoshlar uchun til o‘rganish imkoniyatlari ham ancha kengaygan. Kitoblar, mobil ilovalar, videodarslar, onlayn kurslar va turli ta’lim platformalari yordamida tilni mustaqil ravishda ham o‘rganish mumkin.

Chet tilini qanday samarali o‘rganish mumkin? Chet tilini o‘rganishda eng muhim omillardan biri — muntazamlik. Bir kunda juda ko‘p ma’lumot o‘rganib, keyingi kunlarda mashq qilmaslikdan ko‘ra, har kuni oz-ozdan shug‘ullanish samaraliroq bo‘lishi mumkin. Til o‘rganishda quyidagi usullardan foydalanish mumkin:

har kuni yangi so‘zlarni o‘rganish;
o‘rganilgan so‘zlardan gaplar tuzish;
chet tilidagi matnlarni o‘qish;
tinglab tushunish mashqlarini bajarish;
yangi tilda suhbatlashishga harakat qilish;
grammatik qoidalarni amaliy misollar orqali o‘rganish;

xorijiy filmlar va ta’limiy videolardan foydalanish;

kundalik hayotda o‘rganilgan so‘zlarni qo‘llash;

xatolardan qo‘rqmasdan gapirishga harakat qilish.

Eng muhimi, til o‘rganishda sabrli bo‘lish va natijani darhol kutmaslik kerak. Har qanday tilni o‘zlashtirish vaqt va muntazam mehnatni talab qiladi.

Xulosa

Chet tillarini o‘rganish inson hayotida juda ko‘p foydali imkoniyatlarni yaratadi. Til bilish insonning ta’lim olish, kasbiy rivojlanish, xalqaro muloqot qilish, sayohat qilish va yangi madaniyatlarni o‘rganish imkoniyatlarini kengaytiradi.

Chet tili insonning dunyoqarashini boyitibgina qolmay, uning xotirasi, fikrlashi, muloqot qobiliyati va o‘ziga bo‘lgan ishonchini rivojlantirishga ham yordam beradi. Ayniqsa, yoshlar uchun xorijiy tillarni o‘rganish kelajak sari qo‘yilgan muhim qadamlardan biridir.

Bugungi kunda bilim va axborot chegaralari tobora kengayib borayotgan bir paytda bir nechta tilni bilish katta ustunlik beradi. Har bir o‘rganilgan til inson uchun yangi bilim, yangi madaniyat va yangi imkoniyatlar eshigini ochadi.

Shuning uchun chet tilini o‘rganishni imkon qadar erta boshlash, muntazam shug‘ullanish va o‘z bilimini amaliyotda qo‘llash muhimdir. Zero, til bilgan insonning dunyosi keng, imkoniyatlari esa ko‘proq bo‘ladi.